

Velkommen til første månedlige møte Støtte til innføring av ny opplæringslov

Teams 20.08.2024 kl. 10:00-11:00

Statsforvalteren i Rogaland

30.10.2024

Praktisk informasjon

- Hvis dere har spørsmål om samlinger, møteserien eller annet i forbindelse med ny lov, kontakt Elisabeth Ur Fjørtoft. Hun koordinerer arbeidet hos oss. (elisabeth.fjortoft@statsforvalteren.no)
- Struktur i møtene og spørsmål underveis
  - Bruk chatten ved spørsmål
- Innspill, konkrete spørsmål eller forslag til tema
  - Send til sfropost@statsforvalteren.no
- Møtet blir tatt opp og linken sendt til skoleeier

Innhold

1. Nytt og viktig på udir.no v/Gina Løland
2. Fysisk inngripen og pågående høring v/Hjalmar Arnø
3. Forvaltning av rettigheter kap. 11 v/Hanne Sørli Ronæss
4. Skoledemokrati v/Lars Wetteland
5. Svar og avklaringer på evt. innspill fra dere

Nytt og viktig fra Utdanningsdirektoratet

Rammeplaner

Rammeplan for barnehagen, rammeplan for SFO og tilhørende støtteressurser.

Læreplaner

Læreplaner og tilhørende ressurser og verktøy for å ta dem i bruk.

Barnehage- og skolemiljø

Trivsel, mobbing, relasjoner, klasseledelse og voksnes ansvar.

Brukerundersøkelser

Elevundersøkelsen, Lærlingundersøkelsen, Lærerundersøkelsen og foreldreundersøkelser for barnehage og skole.

Videreutdanning

Tilbud for lærere, rektorer, barnehagelærere, styreere og andre.

Eksamen og prøver

Eksamen, nasjonale prøver og kartleggingsprøver.

Barnehage

Grunnscole

Videregående

Nytt til barnehage- og skolestart

Her finner du en oversikt over endringer og nyheter for barnehage, SFO og skole. Vi oppdaterer artikkelen ut august om det kommer noe nytt.

Ny opplæringslov

Den nye opplæringsloven med forskrifter har trådt i kraft. Du finner loven og annet oppdatert innhold på våre regelverkssider.

Siste nytt

[Ettårlig øremerket tilskudd til innkjøp av trykte læremidler i grunnskolen](#)
TILSKUDD | 13.08.2024

[Liten karaktermedgang i grunnskolen](#)
STATISTIKK | 13.08.2024

[Fullføringsreformen](#)
ARTIKKEL | 13.08.2024

[Tilskudd til veiledning for nyutdannede lærere](#)
TILSKUDD | 12.08.2024

Abonner på siste nytt

Flere saker

Regelverk for skole og opplæring

Opplæringsloven

Loven med tolkninger, rundskriv, veiledninger og forarbeider.

Privatskoleloven

Loven med forskrifter, tolkninger, rundskriv og veiledninger.

Folkehøyskoleloven

Loven med forskrift.

Søk i regelverket

Søk etter lov, forskrift, tolkning, rundskriv, med mer

SØK

Om ny opplæringslov

[Ny opplæringslov høsten 2024](#)

[Filmer om opplæringsloven](#)

[Endringar på udir.no etter ny opplæringslov](#)

Regelverk for skole og opplæring

Opplæringsloven

Loven med tolkninger, rundskriv, veiledninger og forarbeider.

Privatskoleloven

Loven med forskrifter, tolkninger, rundskriv og veiledninger.

Søk i regelverket

Søk etter lov, forskrift, tolkning, rundskriv, med mer

Om ny opplæringslov

[Ny opplæringslov høsten 2024](#)

[Filmer om opplæringsloven](#)

[← Til første side](#)

[☰ Innholdsfortegnelse](#)

§ 10-1 Det beste for eleven

Ved handlingar og avgjerder som vedkjem elevar, skal kva som er best for eleven, vere eit grunnleggjande omsyn.

[Vis på Lovdata.no](#)

Forarbeid til loven

Paragrafen er ny og er omtalt i punkt 10 i [Prop. 57 L \(2022–2023\)](#).

Paragrafen regulerer prinsippet om det beste for barnet og erstattar tidlegare reguleringar i dagens opplæringslov §§ 2-8 femte ledd, 3-12 femte ledd, 9 A-4 femte ledd og 9 A-6 tredje ledd.

Paragrafen må sjåast i samanheng med og tolkast i samsvar med Grunnlova § 104 andre ledd og barnekonvensjonen artikkel 3 nr. 1 om det beste for barnet. Etter desse reglane gjeld prinsippet om det beste for barnet for alle barn og unge opptil 18 år. Når paragrafen viser til «elevar», omfattar det også dei over 18 år så lenge dei er elevar. I samsvar med § 5-1 andre ledd kan ein person berre vere elev ut det skoleåret

[Vis forarbeid til loven](#)

Relatert innhold

[Elevens beste](#)

Rundskriv og veiledning

Veileder for tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging

Rundskriv om skolemiljø

Rundskriv om fraværsgrensen

Anbefalinger om regulering av mobiler og smartklokker i skolen

Internkontroll for barnehage- og opplæringssektoren

Flere veiledere og rundskriv

Hva sier regelverket om

Retten til videregående opplæring

Personvern (GDPR)

Plikt til å følge opp fravær

Nyankomne

Tilrettelegging

Fjernundervisning

Hjelp til å behandle saker

Forvaltningsloven og elevens beste

Maler

Lokale forskrifter

Dispensasjon og annullering av eksamen

Pålagt skolebytte

Maler

Her finner du maler som gjelder fra 1. august 2024.

REGELVERK | SIST ENDRET: 01.08.2024

Last siden som PDF Skriv ut

Merker at malene er frivillig å bruke, og kan tilpasses etter behov.

- Last ned maler for enkeltvedtak
- Last ned maler for enkeltvedtak for individuell tilrettelegging
- Maler for lokale forskrifter
- Maler for lærekontrakter og opplæringskontrakter

Lokale forskrifter

- [Lokale forskrifter etter ny opplæringslov | udir.no](https://udir.no): tabeller som viser hva kommunen/fylkeskommunen *skal* og *kan* fastsette forskrifter om.

Kommunene og fylkeskommunene skal fastsette lokale forskrifter

Tema	Hvem	Hjemmel
Permisjon fra skolen	Kommunen	Ny lov § 2-2 (4)
Skolefritidsordning (SFO)	Kommunen	Ny lov § 4-5 (5)
Skoleregler	Kommunen og fylkeskommunen	Ny lov § 10-7
Skolerte	Kommunen og fylkeskommunen	Ny lov § 14-1 (2)
Hovedmål ved den enkelte skole*	Kommunen og fylkeskommunen	Ny lov § 15-2
Inntak	Fylkeskommunen	Ny forskrift § 4-5
Formidling	Fylkeskommunen	Ny forskrift § 7-2

- Kunngjøring
  - Send forskrift til [Lovtidendredaksjonen](#) i Lovdata

Kravene til fastsettelse av forskrifter går frem av forvaltningsloven § 37 og § 38

Informasjon til elever og foreldre

- Elever og foreldre skal bli informert om rettigheter og plikter i opplæringsloven. Skal blant annet få informasjon om:
  - Opplæringen
  - Psykososiale og fysiske skolemiljøet
  - Skoleregler
  - Fritak fra opplæringsplikten
  - Rutiner og det daglige arbeidet
  - Språkrettigheter

[Plikten går frem av opplæringslova § 10-8.](#)

Fysisk inngripen

- Nye regler
- Pågående høringsprosess

Gjeldande frå 01.08.2024

- § 13-3: *Førebygging*
- § 13-4: *Fysiske inngrep for å avverje skade m.m.*
- § 13-5: *Meldeplikt og dokumentasjon*

Prop. 62 L

(2023–2024)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

**Endringer i opplæringslova og privatskolelova
(kompetansekrav, faglig ansvar og bruk av
fysisk inngripen for å avverge skade m.m.)**

*Tilråding fra Kunnskapsdepartementet 22. mars 2024,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Støre)*

§ 13- 3 Førebygging

Kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at skolen, leksehjelpa og skolefritidsordninga driv eit kontinuerleg og systematisk arbeid for at det ikkje skal oppstå situasjonar der tilsette må gripe inn fysisk mot elevar.

Mål:

- i størst mulig grad å unngå at det oppstår situasjoner der ansatte må gripe inn fysisk mot elever
- begrense maktbruken når slike situasjoner likevel oppstår.

[§ 13-3 Førebygging | udir.no](https://udir.no)

§ 13- 4 Fysisk inngripen for å avverje skade m.m.

Første ledd:

Tilsette i skolen, leksehjelpa og skolefritidsordninga kan, når andre tiltak ikkje er tilstrekkelege, gripe inn fysisk mot elevar for å avverje at ein elev

a. krenkjer ein person fysisk eller utsett seg sjølv for fysisk fare

Fysiske krenkelsar (eksemplar):

- Slag, spark, lugging, biting osv.
- Bli spyttet på.
- Tatt på privat kroppsdeler utan samtykke eller andre seksuelle krenkelsar som innebærer fysisk berøring.

[§ 13-4 Fysiske inngrep for å avverje skade m.m. | udir.no](#)

§ 13- 4 *Fysisk inngripen for å avverje skade m.m.*

Første ledd:

Tilsette i skolen, leksehjelpa og skolefritidsordninga kan, når andre tiltak ikkje er tilstrekkelege, gripe inn fysisk mot elevar for å avverje at ein elev

b. skader eigedom

«avverje at ein elev skader eigedom» :

- Det fysiske inngrepet må være forholdsmessig.

§ 13- 4 *Fysisk inngripen for å avverje skade m.m.*

Første ledd:

Tilsette i skolen, leksehjelpa og skolefritidsordninga kan, når andre tiltak ikkje er tilstrekkelege, gripe inn fysisk mot elevar for å avverje at ein elev

c. viser ei åtferd som er sterkt fornedrande for eleven sjølv

Adgangen til å gripe inn fysisk mot en elev for å avverge selvfordreelse er snever.

Eksempler:

- kle seg naken eller onanere foran andre
- gjøre fra seg andre steder enn på toalettet eller grise med avføring.

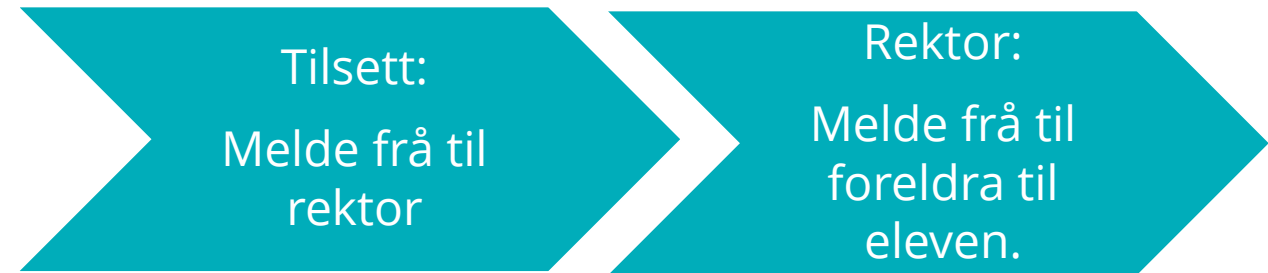

§ 13-5 Meldeplikt og dokumentasjon

Ein tilsett som har nytta fysiske inngrep etter [§ 13-4](#), skal melde frå om det til rektor. Rektor skal melde frå til foreldra til eleven.

Dersom det er nytta fysiske inngrep mot den same eleven fleire gonger, eller inngrepet er særleg alvorleg, skal rektor melde frå til kommunen eller fylkeskommunen.

Skolen skal dokumentere alle fysiske inngrep med ei kort omtale av hendinga, inngrepet som vart gjort, og eleven sitt syn på saka.

[§ 13-5 Meldeplikt og dokumentasjon | udir.no](#)

§ 13-5 Meldeplikt og dokumentasjon

Ein tilsett som har nytta fysiske inngrep etter [§ 13-4](#), skal melde frå om det til rektor. Rektor skal melde frå til foreldra til eleven.

Dersom det er nytta fysiske inngrep mot den same eleven fleire gonger, eller inngrepet er særleg alvorleg, skal rektor melde frå til kommunen eller fylkeskommunen.

Skolen skal dokumentere alle fysiske inngrep med ei kort omtale av hendinga, inngrepet som vart gjort, og eleven sitt syn på saka.

Fleire
gonger/særleg
alvorleg inngrep

Rektor: Melde frå
til
kommunen/fylkes
kommunen.

§ 13-5 Meldeplikt og dokumentasjon

Ein tilsett som har nytta fysiske inngrep etter [§ 13-4](#), skal melde frå om det til rektor. Rektor skal melde frå til foreldra til eleven.

Dersom det er nytta fysiske inngrep mot den same eleven fleire gonger, eller inngrepet er særleg alvorleg, skal rektor melde frå til kommunen eller fylkeskommunen.

Skolen skal dokumentere alle fysiske inngrep med ei kort omtale av hendinga, inngrepet som vart gjort, og eleven sitt syn på saka.

Dokumentere:

- Kort omtale av hendinga
- Inngrepet som vart gjort
- Eleven sitt syn på saka.

Ny høyring

- Mobbing, trakassering, trusler og andre psykiske krenkelser er et alvorlig problem i skolen.
- Noen elever ødelegger eller forstyrrer undervisningen på en måte som fører til en uholdbar undervisningssituasjon for de andre elevene.

The screenshot shows the top navigation bar of Regjeringen.no with the logo on the left, the site name in the center, and a search bar on the right. Below the navigation bar are several menu items: Tema, Dokument, Aktuelt (highlighted in red), Departement, and Regjering. A breadcrumb trail reads 'Forsiden • Aktuelt • Pressemeldinger'. The main headline of the article is 'Regjeringen foreslår å utvide reglene for når en ansatt i skolen kan gripe inn fysisk'. Below the headline is the text 'Pressemelding | Dato: 21.06.2024'. The article text begins with 'Regjeringen vil at ansatte i skolen skal kunne gripe inn fysisk for å hindre at elever forstyrrer undervisningen eller kommer med verbale angrep, og sender nå forslaget på høring.'

Kva blir foreslått?

Tilsette i skolen, leksehjelpa og skolefritidsordninga kan, når andre tiltak ikkje er tilstrekkelege gripe inn fysisk mot elevar for å avverje at eleven

- a. krenkjer ein person **fysisk** eller utsett seg sjølv for fysisk fare
- b. skader eigedom
- c. viser ei åtferd som er sterkt fornedrande for eleven sjølv
- d. **vesentleg forstyrrer opplæringa til andre elevar**

Høringsfrist

- Alle som ønsker det, kan sende inn høyringsuttale.
- Frist for høyringsuttale: 10.oktober 2024.

The screenshot shows the website 'Regjeringen.no' with a search bar and navigation menu. The main content is a public consultation titled 'Høring - forslag til regler om bruk av fysisk inngripen for å avverge at en elev utsetter noen for psykiske krenkelser eller vesentlig forstyrrer undervisningen for andre elever'. The consultation is dated 21.06.2024. The status is 'På høring' and the deadline is '10.10.2024'. There are three expandable sections: 'Høringsbrev', 'Høringsnotat', and 'Høringsinstanser'. A green button at the bottom says 'Send inn høringssvar' with a right arrow.

Regjeringen.no

Tema ▼ Dokument ▼ Aktuelt ▼ Departement ▼ Regjering ▼

Forsiden • Dokument ▼ • Høring

Høring - forslag til regler om bruk av fysisk inngripen for å avverge at en elev utsetter noen for psykiske krenkelser eller vesentlig forstyrrer undervisningen for andre elever

Høring | Dato: 21.06.2024

Kunnskapsdepartementet sender på høring forslag til endringer i opplæringsloven (2023) og privatskoleloven. Departementet foreslår å lovfeste regler om bruk av fysisk inngripen for å avverge at en elev krenker en person psykisk eller vesentlig forstyrrer opplæringen til andre elever.

Status: På høring
Høringsfrist: 10.10.2024

- Høringsbrev +
- Høringsnotat +
- Høringsinstanser +

Send inn høringssvar >

Kort oppsummert

Mål:

- i størst mulig grad å unngå at det oppstår situasjoner der ansatte må gripe inn fysisk mot elever.
- begrense maktbruken når slike situasjoner likevel oppstår

Dokumentere:

- Kort omtale av hendinga
- Inngrepet som vart gjort
- Eleven sitt syn på saka.

Få på plass gode rutiner.

Internkontroll.

[Gripe inn fysisk mot elever for å avverge skade | udir.no](https://udir.no)

Forvaltning av rettigheter kap. 11

Retten til spesialundervisning blir tre ulike rettigheter

Personlig assistanse

Fysisk tilrettelegging og tekniske hjelpemidler

Individuelt tilrettelagt opplæring

Krav til kompetanse hos personalet

Formålet med § 11-9 om krav til kompetanse er å presisere at:

Det stilles samme formelle krav til lærerkompetanse for å gi individuelt tilrettelagt opplæring som for å gi annen opplæring.

Kompetansekrav for den som skal gi individuelt tilrettelagt opplæring, § 11-9

Hovedregelen blir videreført, men presisert:

- Den som skal gi individuelt tilrettelagt opplæring, må oppfylle kompetansekravene for å bli ansatt som lærer og for å undervise i de enkelte fagene (kap.17).

Unntak fra kompetansekravene:

- **Ny regel:** Begge kompetansekravene kan fravikes dersom personene som skal undervise, har en universitets- eller høgskoleutdanning som gjør dem særlig egnet til å ivareta elevens behov.
- **Videreført fra gammel lov:** Unntak fra kravet om at lærerne må ha relevant kompetanse i fagene de skal undervise i.

Individuell tilrettelegging

Utdanningsdirektoratet gir på sine nettsider støtte til innføring gjennom:

- [Veileder for tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging | udir.no](https://udir.no)
- Maler for vedtak etter §§ 11-4, 11-5 og 11-6 [Maler | udir.no](https://udir.no)
- Oversikt over opplæringsloven og opplæringsforskriften **med forarbeider** [Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\) | udir.no](https://udir.no)
- Tolkningsuttalelser [Sakkyndig vurdering og vedtak i overgangen mellom gammel og ny opplæringslov | udir.no](https://udir.no)

Skoledemokrati

Organisering av skoledemokratiet § 10-5

Skolen skal ha:

1. Elevråd
2. FAU
3. Medvirkningsorgan der elever og foresatte er representerte
  - Kommunen bestemmer hvordan

Skolereglene skal inneholde regler om organiseringen av skoledemokratiet

Jf. § 10-7

[§ 10-5 Organiseringa av skoledemokratiet | udir.no](https://udir.no)

Evt. spørsmål og avklaringer

Avslutning

- Send inn spørsmål og forslag til tema i forkant av møtene: sfropost@statsforvalteren.no
- Neste møte 24. september
- Agenda for neste møte
  - blir lagt inn i møteinvitasjonen ca. en uke før
  - og blir sendt på epost til skoleeier

Referanser

[Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\) – Lovdata](#)

[Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\) | udir.no](#)

[Forskrift om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa \(opplæringsforskrifta\) | udir.no](#)

[Ny opplæringslov høsten 2024 | udir.no](#)

Forarbeid:

[Prop. 57 L \(2022–2023\) \(regjeringen.no\)](#)

[inns-202223-442l-ny.pdf \(stortinget.no\)](#)

Takk for
oppmerksomheten!

Statsforvalteren i Rogaland

Facebook facebook.com/statsforvaltarenrogaland/
Nettside statsforvaltaren.no/ro